

De stemming van 22 september 2013

In de week van Prinsjesdag, de introductie van de term participatiesamenleving en de discussie over de JSF zakt de PvdA verder naar 10 zetels, een nieuw all-time low. Nog maar 24% van de kiezers van de PvdA van 12 september 2012 geeft nu aan nog steeds PvdA te kiezen. En ook dat is een ongekend laag cijfer voor een regeringspartij in de 37 jaar dat ik peilingen uitvoer.

De VVD staat er ook erg zwak voor met een totaalverlies van 22 zetels en nog maar 36% van de kiezers van 12 september 2012 die nu nog VVD kiest. De partij die het meest profiteert van deze situatie is de PVV, die inmiddels op 18 zetels winst staat (+1). Niet alleen wint deze partij fors van de VVD (ca. 11 zetels!), maar ook van de PvdA (ca. 4 zetels). Alleen in de zomer van 2010 stond de PVV er nog wat beter voor (35 zetels).

ChristenUnie daalt een zetel en 50Plus stijgt 1 zetel naar 11 en is daarmee groter dan de PvdA, die nu de 7e partij is geworden.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	15-9-2013	22-9-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	19	19		-22
PvdA	38	11	10	-1	-28
PVV	15	32	33	1	18
SP	15	24	24		9
CDA	13	16	16		3
D66	12	19	19		7
ChristenUnie	5	6	5	-1	
Groen Links	4	5	5		1
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	4	4		2
50PLUS	2	10	11	1	9
Andere partij					
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	30	29	-1	-50

De onderstaande tabel laat goed zien wat de situatie is voor de 6 grootste partijen van de verkiezingen van vorig jaar. Kolom 3 geeft aan de mate van trouw van de kiezers van die 6 partijen, kolom 4 laat zien hoeveel procent nieuwe kiezers erbij komt. (50PLUS staat hier niet bij, omdat de huidige sterke positie van die partij vrijwel geheel van de weggelopen kiezers komt van de andere partijen. Die winst komt in procentueel vrijwel gelijke mate van VVD, PvdA en CDA). De laatste kolom geeft aan welk deel van de kiezers van vorig jaar de gekozen partij zelfs geen kans meer geeft op een stem.

<i>in procenten per partij</i>	Uitslag TK2012	Uitslag 22-9-2013	% trouwe kiezers	% kiezers erbij	% kiezers dat gekozen partij TK2012 geen kans meer geeft
PVV	10%	22%	94%	104%	3%
SP	10%	16%	74%	76%	13%
VVD	27%	12%	36%	8%	46%
D66	8%	12%	88%	62%	1%
CDA	9%	11%	65%	32%	19%
PvdA	25%	6%	24%	2%	56%

Kiezers staan over het algemeen negatief tegenover de plannen van de regering voor 2014. Kiezers van VVD, CDA en D66 zijn wat positiever dan kiezers van de PvdA. Het meest negatief zijn de kiezers van PVV, SP en 50PLUS. Drie partijen die nu samen op 68 zetels staan.

Wat is uw totaaloordeel over de plannen van de regering voor 2014?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	3%	0%	5%	7%	2%	3%	0%	0%
Vrij positief	9%	1%	16%	5%	17%	8%	0%	2%
Neutraal	21%	5%	27%	29%	31%	20%	8%	5%
Vrij negatief	29%	21%	25%	36%	37%	32%	20%	40%
Negatief	36%	70%	24%	22%	10%	35%	71%	53%
Weet niet/geen antwoord	3%	2%	4%	0%	3%	3%	1%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Terwijl het CPB aangeeft dat de gemiddelde koopkracht in Nederland 0,5% lager wordt zien we dat meer dan de helft van de Nederlanders denkt dat de eigen koopkracht meer dan 2% omlaag gaat. Kiezers van SP (77%), PVV (69%) en 50PLUS (66%) zijn daarin het pessimistisch. Kiezers van VVD en D66 het optimistisch.

Welk effect denkt u dat de plannen van de regering voor uw koopkracht in 2014 zal hebben?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Gaat met meer dan 4% omhoog	1%	3%	1%	1%	1%	3%	1%	2%
Gaat omhoog tussen 2 a 4%	2%	4%	2%	1%	3%	1%	3%	2%
Gaat omhoog, maar met minder dan 2%	3%	1%	4%	7%	4%	3%	1%	1%
Blijft ongeveer hetzelfde	14%	5%	21%	15%	23%	11%	5%	9%
Gaat omlaag, maar met minder dan 2%	23%	14%	26%	20%	37%	20%	10%	12%
Gaat omlaag met 2% tot 4%	30%	31%	23%	37%	18%	34%	42%	37%
Gaat omlaag met meer dan 4%	22%	38%	19%	19%	9%	22%	35%	29%
Weet niet/geen antwoord	5%	4%	4%	1%	5%	7%	3%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kiezers vinden dat de VVD de meeste invloed heeft op het regeringsbeleid (52%). De PvdA wordt maar door 17% genoemd als partij die het meeste invloed heeft. Interessant is daarbij vast te stellen dat bij de PvdA-kiezers 68% zegt dat de VVD de meeste invloed heeft en bij de VVD-kiezers het oordeel meer verdeeld is.

Welke partij heeft volgens u de meeste invloed op het regeringsbeleid?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Vooraf de VVD	52%	37%	32%	49%	47%	68%	76%	60%
In gelijke mate	24%	25%	29%	26%	42%	23%	14%	15%
Vooraf de PvdA	17%	26%	35%	24%	6%	3%	2%	24%
Weet niet/geen antwoord	8%	11%	5%	1%	5%	6%	8%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Over het begrip "participatiesamenleving" wordt door de kiezers van VVD en PvdA ook zeer verschillend gedacht. Maar 17% van de PvdA-kiezers vindt het een beter concept dan verzorgingsmaatschappij. Bij de VVD-kiezers is dat 51%. 74% van de PvdA-kiezers valt het tegen dat een regering met de PvdA erin hiermee komt.

Eens met stellingen over participatiesamenleving

percentage eens met die stelling	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Participatiesamenleving vind ik een beter concept dan verzorgingsstaat	28%	11%	51%	58%	41%	17%	5%	10%
Ik begrijp eigenlijk niet goed wat er bedoeld wordt	19%	19%	18%	19%	19%	20%	15%	20%
Eigenlijk is het een ander woord voor bezuinigen	73%	84%	57%	59%	69%	78%	92%	90%
Ik doe al veel aan participatie	60%	49%	60%	76%	61%	58%	68%	63%
Dit is vooral een manier van denken van de VVD	71%	69%	55%	67%	69%	80%	91%	84%
Het valt me tegen dat een regering met de PvdA erin hiermee komt	59%	72%	31%	44%	37%	74%	89%	84%

Het overgrote deel der Nederlanders (64%) is negatief over de bestelling van de JSF-vliegtuigen. Bij de VVD-kiezers is dat percentage 45, maar bij de PvdA-kiezers 81%.

Wat is uw reactie op deze beslissing om 37 JSF-vliegtuigen te bestellen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Zeer positief	5%	2%	10%	16%	3%	1%	0%	1%
Positief	8%	3%	15%	19%	7%	3%	0%	6%
Vrij positief	7%	3%	9%	16%	12%	2%	1%	13%
Neutraal	14%	9%	18%	15%	23%	12%	6%	10%
Vrij negatief	10%	5%	10%	15%	16%	11%	5%	4%
Negatief	11%	13%	9%	4%	10%	14%	8%	16%
Zeer negatief	43%	64%	26%	15%	30%	56%	75%	48%
Weet niet/geen antwoord	2%	1%	3%	0%	0%	1%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Als meer ingezoomd wordt op de positie van de PvdA dan zien we dat bijna drie kwart van de PvdA-kiezers niet meer weet waar de PvdA voor staat. En slechts ruim een kwart is ermee eens dat de PvdA-politici opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. Wel geeft 52% van de PvdA-kiezers aan dat de PvdA in de toekomst wel weer de grootste partij kan worden.

<i>percentage mee eens</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
In de toekomst kan de PvdA wel weer de grootste partij worden.	36%	13%	36%	41%	56%	52%	23%	18%
De PvdA vergeet altijd haar uitgangspunten als ze in de regering zitten	68%	88%	51%	60%	54%	72%	92%	85%
De PvdA kan beter opgeheven worden	38%	73%	44%	25%	19%	18%	40%	32%
Met een andere politieke leider zou de PvdA het beter doen dan nu	35%	46%	23%	40%	34%	42%	43%	44%
PvdA, VVD en CDA hebben hun langste tijd gehad	48%	84%	43%	16%	24%	51%	71%	74%
PvdA-politici komen op voor de zwakkeren in de samenleving	24%	5%	28%	28%	47%	28%	7%	9%
Ik weet niet (meer) waarvoor de PvdA staat	71%	83%	60%	74%	57%	74%	88%	79%
PvdA en SP kunnen het best fuseren	28%	22%	28%	31%	21%	34%	20%	58%

*) stemt nu 50PLUS